Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCII · Ч. 111. · ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 13-го ЧЕРВНЯ 1985 · ЦЕНТІВ 25 CENTS · JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 13, 1985 · No. 111. · VOL. XCII

Владика Мстислав жертвує на потреби ДЦ УНР

С. Бавнд Брук, Н. Дж. (УІБ). — При нагоді відвідин Президента Миколи Лівицького, Владика-Митрополит Мстислав передав чек на 500 дол. для Фундації ім. Симона Петлюри, що існує при ДЦ УНРеспубліки в екзилі.

Дирекція Фундації надіслала Владиці-Митрополитові сердечну подяку і почесну грамоту.

На Союзівці проходить 10-ий організаційний курс

Союзівка. — Група з 38 курсантів, секретарів та ділових урядовців з багатьох місцевостей З'єднаних Стейтів Америки та Канади з'їхалася сюди, щоб взяти участь у 10-му з черги центральному секретарсько-організаційному курсі.

Курси відкрив у неділю, 9-го червня ц.р., о год. 8-ій вечора його органiзатор Степан Гавриш, а в імені Екзекутиви УНС усіх учасників привітав головний предсідник д-р Іван Флис, який виголосив коротку інформаційну доповідь про історію УНСоюзу. Потім представлено головного секретаря Володимира Сохана, головних радних — Володимира Кваса і Романа Татарського.

Управитель Союзівки Іван Рабкевич поінформував присутніх про обставини перебування на Союзівці. Після цього за традицією курсанти вибрали свою „самоуправу", яку очолив як староста секретар 116-го Відділу в Трентоні, Н. Дж., Стефан Шилькевич, а членами її обрано: Олену Гентіш, секретарку 455-го Відділу в Ню Йорку, Катерину Пров, секретарку 26-го Відділу в Тамс Ривер, Н. Дж., д-ра Атанаса Слюсарчука, секретаря 174-го Відділу в Дітройті, Миш. Стефанію Гаврилюк, секретарку 88-го Відділу в Кергонксоні, Ольгу Марущак, секретарку 82-го Відділу в Дітройті, Оксану Пищ, заступницю секретаря 458-го Відділу в Гемильтоні, Онт., Марію Нечай, секретарку 403-го Відділу у Вімсвіллі, Мирона Заліпського, секретаря 204-го Відділу в Ню Йорку, Миколу Бережука, секретаря 454-го Відділу в Сейнт Катаринс, Онт.

Курс проводиться українською мовою. Першу лекцію на тему „Забезпечення і ощадність" виголосив у понеділок вранці д-р І. Флис. Іншими лекторами є В. Сохан і С. Гавриш, які дали по чотири лекції кожного дня.

У середу, 12-го червня, курсанти відвідали приміщення Головної Канцелярії УНС і видавництва „Свободи" в Джерзі Сиҭі, прибувши сюди із Союзівки автобусом.

У четвер лекції давали головний касир Уляна Дячук й Ігор Гронь, заступник президента комерційної асекураційної компанії СІҐНА.

Курс закінчиться у п'ятницю, 14-го червня, прощальним обідом, під час якого курсантам роздадуть свідоцтва про закінчення цього курсу.

В ОБОРОНІ ДОБРОГО ІМЕНІ УКРАЇНЦІВ

З уваги на широку протиукраїнську акцію, яка розвинулася в останніх місяцях на терені Північної Америки, Президія Української Американської Координаційної Ради ствердила, що належна оборона доброго імені вільних українців є тепер найважливішою справою її діяльности і заявляє, що доложить усіх зусиль, щоб матеріяльно та морально допомагати всім нашим землякам, яких несправедливо обвинувачують за співпрацю з нацистською Німеччиною або яких можуть обвинуватити у близькому майбутньому.

Особливо Президія УАКРади буде боронити добре ім'я тих, які зі зброєю в руках станули у Другій світовій війні на захист України, зокрема колишніх членів І-ої Дивізії УНА.

Здаючи собі справу, що кожна акція для такої оборони, а зокрема правна, вимагає великого зусилля і великих громадських фондів, Президія УАКРади проголошує з днем 5-го червня 1985 року збірку загальноукраїнського одномільйонового фонду на терені ЗСА, подібно як це вже зроблено в Канаді.

Нагляд над цим фондом буде мати окрема громадська комісія і для нього відкрито конто в кредитівці „Самопоміч" в Ню Йорку п. н. „В обороні українського імені" (Ukrainian Anti-Defamition Fund), Число конта: 11900.

Розуміючи, що пляново ведене знеславлення українців вимагає спільної і сильної протидії всіх українців, Президія УАКРади заявляє свою готовість співпрацювати з тими організаціями, які будуть виконувати конкретну роботу в цій ділянці, як також співпрацювати з іншими етнічними групами, що стоять під подібними закидами. Президія УАКРади закликає своїх членів включитися працею і фінансовими пожертвами в усі заходи оборони поодиноких українців, наших організацій, в першу чергу членів І-ої Дивізії УНА, беручи за приклад УНСоюз, що вже здеклярував на оборону українського імені 100,000 долярів.

Лише спільною, діловою і продуманою акцією можна буде побороти цю нову спробу Москви чужими руками знищити добру славу українців у вільному світі, а з тим і забезпечити це добре ім'я для майбутніх поколінь.

Президія УАКРади

Західня Німеччина відмовляється приймати воєнних злочинців

Ню Йорк. — Як подає „Ню Йорк Таймс" з четверга, 6-го червня ц.р., за інформаціями жидівського світового конґресу, Західня Німеччина дискретно змінила свою дотеперішню політику відносно воєнних злочинців і тепер постановила не приймати більше до себе тих видалених з інших країн воєнних злочинців, які не є німцями.

Це торкається в першу чергу мешканців Східньої Европи, які в часі Другої світової війни були в німецькому війську, чи в інший спосіб виконували для німців допоміжні завдання, а відтак на підставі фальшивих інформацій переїхали до ЗСА та інших країн.

Німецька амбасада у Вашінгтоні не хоче на цю тему дати ніякого вияснення, але її речник заявив, що такі випадки є тепер предметом обговорення з американськими урядовими чинниками.

Однак віцепрезидент Жидівського світового конґресу представив копію листа, якого ще в жовтні німецька амбасада вислала до урядових американських чинників у справі КарлаЛіннаса, який вже від 1983 року є присуджений на видалення із ЗСА. У листі німецький консул заявляє, що його уряд не може прийняти К. Ліннаса, бо він прийматиме лише тих видалених з інших держав, які є німецької національности.

Демократи переходять до Республіканської партії

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен влаштував у понеділок, 10-го червня, в Білому Домі прийняття, на якому були присутні понад 100 членів Демократичної партії, які перейшли недавно до Республіканської. Разом з Р. Реґеном на прийнятті були присутні віцепрезидент Джордж Буш та колишній амбасадор ЗСА в ОН Джін Киркпатрик, яка перейшла недавно з Демократичної партії до Республіканської.

„Я не маю наміру використати це прийняття, щоб принизити гідність Демократичної партії. Вона і так має багато неприємностей... Ласкаво просимо до нас! Ми раді", — сказаав Р. Реґен, звертаючись до нових республіканців.

Серед найбільш відомих демократів, що стали республіканцями і взяли участь в прийнятті у Білому Домі, були губернатор стейту Массачусетс Едвард Кінг і 20 конгресменів. Президент представив кожного нового республіканця. Вибухом сміху відповіли присутні, коли Реґен представив члена леґіслятури стейту Ню Йорк Арнальдо Ферраро, який має таке ж прізвище, що і кандидат на віцепрезидента від Демократичної партії на минулорічних виборах Джералдін Ферраро.

„Ви об'єдналися з партією молоді", — сказав Реґен до зібраних на прийнятті, вказуючи на те, що 59 відсотків молодих виборців підтримали його на минулих виборах.

Син розкриває таємницю родини Менґеле

Бонн, Західня Німеччина. — Син д-ра Йозефа Менґеле, воєнного злочинця, який в концентраційному гітлерівському таборі Авшвіц послав на видиму смерть в газових камерах й іншими способами біля 400,000 осіб жидів й осіб інших національностей, розкриває родинну таємницю і каже, що знайдені рештки поховання у Бразилії належать його батькові, який помер від утоплення в 1979 році.

В окремому повідомленні для представників засобів масової інформації 41-річний Рольф Менґеле повністю розкрив родинну таємницю і виявив бажання поінформувати відповідальні чинники, зокрема прокуратуру і представників уряду, про всі деталі його знайомства з цією справою, щоб раз і назавжди закінчити розшуки за воєнним злочинцем, які, не зважаючи на інтенсивну дію поліції і приватних чинників, тривали повних 40 років.

„Я не маю жадного сумніву, що поховання, яке відкрили у бразилійській місцевості Ембу належить моєму батькові д-рові Йозефові Менґеле", — заявив син Рольф, адвокат по фаху і мешканець західньонімецького міста Фрайбурґ. Він висловив надію, що спеціялісти підтвердять скоро його зізнання.

Коротку заяву в тій справі відчитав для преси секретар Р. Менґеле у якій також висловлюється жаль і співчуття з приводу таких великих жертв спричинених його батьком. „Ми співчуваємо з тими нечисленними родинами, які пережили це страшне пекло і втратили в концтаборах своїх рідних", — говориться у заяві сина д-ра Й. Менґеле.

Не зважаючи на заяву сина, бразилійська поліція і урядові чинники, а також дослідний центр Сімона Візенталя заявили, що вони потребуватимуть додаткових доказів, що д-р Й. Менґеле дійсно помер. Бразилійська прокуратура має в пляні перевести докладне слідство і перепитати цілий ряд осіб, які, як виглядає, були безпосередньо чи посередньо пов'язані з тією особою.

У політичних колах відчувається свого роду розчарування і незадоволення, що родина Менґеле і ті особи, які підозрівали, що у бразилійській місцевості живе запідозрена людина, не повідомили про це кого слід, зокрема бразилійську чи західньонімецьку поліцію. Син Менґеле особисто відвідував батька у Бразилії а в 1979 році поїхав туди, щоб зідентифікувати тіло батька після утоплення.

У Єрусалимі ізраїльські чинники заявили, що вони не вірять у смерть д-ра Й. Менґеле, бо це може бути добре заплановане прикриття родиною і його приятелями, тому розшуки і докладне слідство тієї справи будуть тривати далі.

Дж. МекКенн програв в Джерзі Сиҭі

Джерзі Сиҭі, Н. Дж. — У виборах на мейора в Джерзі Сиҭі, які відбулися у вівторок, 11-го червня ц.р., переміг 57 відсотками голосів Антоні Куччі. Дотеперішній мейор, що провадив справами того міста впродовж чотирьох останніх років, Джералд МекКенн, програв помимо того, що в останньому часі сильно розбудували місто в околиці ріки Гадсону, де повстали нові промислові і мешкальні осередки. Саме цей факт став причиною до кампанії проти дотеперішнього мейора його противника. А. Куччі, який здобув голоси виборців, що бояться щоб з розбудовою міста не пішли вгору чинші за помешкання.

А. Куччі здобув також голоси меншинних груп, зокрема еспаномовної, яка в Джерзі Сиҭі є дуже сильна. В часі виборів прихильники дотеперішнього мейора старалися здержати голосування саме у дільницях де замешкують негри і еспаномовні родини і це викликало широке обурення та є можливість, що федеральний суд може доручити публічне переслухання в цій справі на 24-го червня Дж. МекКенн твердить однак, що прийнайменше 1,000 голосів повинні бути уневажнені, бо вони були неправильно віддані.

Рівночасно з виборами в Джерзі Сиҭі, яке є осідком Головної Канцелярії УНСоюзу відулися вибори на мейора сусіднього міста Гобокен. У цих виборах дотеперішнього мейора Стіва Каппієлло переміг малою кількістю голосів місцевий радний Томас Ф. Весетті. Дотеперішній мейор С. Каппієлло це один із останніх мейорів міста в повіті Гадсон, який був довго на своєму пості. Усі інші вже раніше зрезиґнували, або їх перемогли у виборах, або вони засуджені за різні неґальні вчинки.

Українка популяризує писанки в Небрасці

Ґренд Айленд, Неб. — Прибуття молодої жінки з Ню Джерзі до Бровкен Бов у Небрасці, збагатило багатьом людям знання про українство — про історію України, а головно про писання писанок.

Ореста Федун, мікробіолог, яка отримала диплом і маґістерку з Ратґерс університету в Ню Джерзі, перенеслась до Бровкен Бов Небраска, щоби працювати в підприємстві Бектон Джансон, що виробляє медичні діягностичні машини. О. Федун працює над проєктом нової машини.

Коли надійшов великий час і О. Федун почала писати писанки, багато не-українців виявили велике зацікавлення українськими звичаями.

В місцевій щоденній газеті „Ґренд Айленд Дейлі Індепендент", появилися стаття-інтерв'ю з О. Федун, її точні пояснення й інформації щодо писання писанок, значення символів на писанках і дещо про теперішню історію поневоленої України. О. Федун також погодилась дати лекції тим, які хочуть навчитись малювати писанки.

На Союзівці відбудеться величавий фестиваль

Кергонксон, Н. Й. — Цієї неділі, 16-го червня ц.р., тут на відпочинково-культурній Оселі Союзівка, серед прекрасної гірської природи відбуватиметься величавий фестиваль присвячений всім батькам, спонзорований Українським Народним Союзом.

У програмі заплановано: о год. 10-ій ранку — Богослужба в українській католицькій церкві св. Трійці, год. 12-та до 1:45 — обід, від 2-ої години по полудні — розвагова програма з виступами танцювального ансамблю „Сизокрилі", під мистецьким керівництвом Роми Прийми-Богачевської, гостей з Канади — гумористи на чолі з „Грицем Зозулею", дует бандуристів — Юліян Китастий і Кен Блюм та акордеоніст-соліст Алік Худолій.

В. Довганюк в ролі „Гриця Зозулі".

Вступ на програму безплатний і організатори радо вітатимуть гостей із ЗСА і Канади, а також союзовців та приятелів, які прибудуть на Союзівку зорганізованими автобусами.

У Ню Йорку вшанують корифеїв українського театру

Ню Йорк. — З нагоди 90-річчя корифеїв українського театру — Олімпії Добровольської і Йосипа Гірняка та появи книги Володимира Ревуцького „Нескорені Березільці", Об'єднання Українських Письменників „Слово" у співпраці з тутешнім Громадським Комітетом влаштовують святочну зустріч у неділю, 16-го червня ц.р., в годині 2-ій по полудні при 136 Друга авеню.

Щоб пригадати — Олімпія Добровольська, дружина Йосипа Гірняка, родом із Одеси, драматична акторка, режисер і педагог, закінчила Музично-Драматичну Школу ім. Миколи Лисенка. Вона, різноманітна своїм амплюа акторка, з успіхом виступала в п'єсах українських і західньоевропейських авторів. Тут, на еміграції працювала як режисер і педагог в Українському Театральному Ансамблі і Музичному Інституті в Ню Йорку.

Й. Гірняк з дружиною О. Добровольською.

Йосип Гірняк — видатний актор, режисер, педагог і мистецький керівник ряду українських театрів. Родом з Галичини. Брав участь у аматорських театрах, а відтак у професійних театрах.

Він — актор і режисер Львівського Оперного Театру, як і мистецький керівник і актор українських театрів в Америці. Й. Гірняк теж визначний виконавець комедійно-характерних ролей з драматичним забарвленням. Він автор низки праць: „Двадцятиріччя 'Народного Малахія'", „Лебедина пісня Леся Курбаса" (він же мистецький однодумець Л. Курбаса, за що його і совєтська влада заслала була до Чіб'ю), „Birth and death of the modern Ukrainian The

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНКИ ДОПОВІДАЛИ НА НАЗВОЗНАВЧІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Монтреаль, Кве. — В рамках щорічних канадських наукових з'їздів, відбулася тут ономастична конференція, в якій взяли участь 22 науковці, в тому чотири українці: Наталія Апонюк, Анна Власенко-Бойцун, Яр Славутич та Іраїда Тарновецька.

Доповіді з українською тематикою читали д-р Н. Апонюк про прізвища персонажів у сучасній канадській літературі, а д-р А. Власенко-Бойцун — про давні шляхетські українські прізвища, демонструючи документами з XYI до XIX століть.

Предсідником однієї сесії був проф. Яр Славутич, співосновник Канадського товариства для вивчення імен, а проф. І. Тарновецька брала участь у деяких сесіях.

Наступна назвознавча конференція відбудеться 1986 року у Вінніпеґу, а черговий Міжнародний ономастичний конґрес у Квебекському університеті в серпні 1987 року.

В СВІТІ

ПОНАД 1,000 ДЕМОНСТРАНТІВ в Коста Ріка заатакували нікараґуанську амбасаду в Сан Хозе, озлоблені поведінкою сандіністів і атакою їхнього війська на костаріканських цивільних сторожів. Як відомо, Коста Ріка покищо не має армії, а прикордонні частини є тільки в стадії вишколу. Демонстранти обкидали будинок амбасади камінням і пляшками. Були випадки дістатися на подвір'я амбасади, але з вікон будинку впало кілька пострілів. Припускають, що сандіністи, почуваючись загроженими, попали в паніку і почали вживати зброю малого калібру.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПРОКУРАТОР Антоніо Маріні їздив в товаристві кількох інших осіб до Голляндії, щоб там на місці з допомогою голляндських чинників, встановити чи заарештований турок Ораль Келік є цією другою людиною, яка втікала з площі св. Петра в Римі після того, як Меґмет Алі Аджа вистрілив кілька набоїв з пістолі, тяжко поранивши Папу Івана Павла II. Під час перебування Маріні в Голляндії зроблено перерву у процесі над Алі Аджою і його спільниками, турками і болгарами. Італійська поліція і прокуратура хоче також встановити де терористи отримали чи купили зброю. Аджа спершу зізнавав, що зброю він купив в Австрії і то кілька пістолів разом, тепер він твердить, що зброю він отримав від агентів КҐБ в Болгарії.

ЛЄХ ВАЛЕНСА, ОДЯГНЕНИЙ у светер з написом „Солідарність", свідчив на суді у справі трьох колишніх провідних членів вільної робітничої профспілки і противників теперішнього режиму прем'єра Войцєха Ярузельського, — Адама Міхніка, Богдана Ліса і Владислава Фразенюка, яким прокуратура закидає антидержавну діяльність і пропаґанду проти теперішнього ладу в Польщі. Валенса заявив, що вони невинні особи, а їхня вина полягає тільки на тому, що вони люблять безмежно свою батьківщину і хочуть бачити її вільною, незалежною і демократичною державою. Він засудив також брутальність, яку стосує поліція проти в'язнів і порівняв теперішню поліційну систему до сталінських часів.

КИТАЙСЬКА НАРОДНА Республіка веде інтенсивні переговори з представниками західньонімецького уряду про закуп нуклеарних реакторів в Західній Німеччині і постачання іншої технології для модернізації китайської індустрії. Перший вступний документ про торговельну виміну і співпрацю був підписаний в присутності канцлера Західньої Німеччини Гельмута Коля і прем'єр-міністра КНР Жао Зіянґа, який перебуває в Бонні на 9-денний візиті.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Австралії Кім Бізлі, виступаючи на конференції австралійської лейбористської партії, захищав політику уряду і заявляв, що Австралія має певні зобов'язання у відношенні до ЗСА, які є єдиною західньою потугою, що її респектують інші держави світу і членом АНСУС, до якого належить також Австралія. Бізлі критикував речників скрайньолівого крила партії, які дораджували більш радикальні міри у відношенні до американської приусутності в Австралії, подібні до мір, що із застосувала Нова Зеляндія.

ПІДОЗРІННЯ, ЩО ШВЕЦІЯ продає зброю і військовий виряд для Ірану, викликало у шведському парляменті бурю протестів тому, що в тій країні існує закон, що Швеція не може продавати зброї жадній країні, яка знаходиться у війні з іншою країною. Шведські газети повідомили про транспорт зброї і вибухових матеріялів до Ірану на суму 11 мільйонів долярів. Іран, як відомо, є у стані війни з Іраком від 1980 року.

В АМЕРИЦІ

ЧЛЕН АМЕРИКАНСЬКОЇ місії в Об'єднаних Націях Гозе Сорсано передав совєтському представництву петицію про звільнення академіка Андрея Сахарова і його жінки Єлени Боннер, підписану 20,000 американських громадян, а також ноту Уряду ЗСА. Совєтське представництво в ОН повернуло ці документи назад. У зв'язку з відмовою прийняти петицію і ноту Г. Сорсано сказав, що уряд СССР боїться матеріялів, в яких є прохання про звільнення А. Сахарова, і старається якнайскорше позбутися їх.

ВІД ГОСТРОЇ СЕРЦЕВОЇ недуги на руках у матері померла ще одна дитина з сімох близнят, які народилися 21-го травня в родині шкільного вчителя Фрустейсі. Тепер з сімох близнят залишилося троє.

ДО ВАШІНҐТОНУ ПРИБУВ відомий дослідник морських глибин, вчений і мандрівник Жак Ів Кусто. Ж. Кусто прибув на своєму кораблі „Калліпсо", щоб взяти участь у фестивалі на ріці Потомак, який присвячений відзначенню успіхів, досягнутих у справі очищення світового океану від забруднення. Фестиваль співпав з днем народження легендарного дослідника, якому в червні минає 75 років.

СУДОВИЙ ПРОЦЕС НАД іміґрантами із Совєтського Союзу Свєтланою і Ніколаєм Огородніковими, яких обвинувачують в шпигунстві на користь СССР, вступає у вирішальну фазу. Цими днями почнеться допит колишнього агента ФБІ Ричарда Міллера. На процесі Огороднікових Р. Міллер виступить як свідок. Пізніше за шпигунство судитимуть і його.

ЛАВА ПРИСЯЖНИХ в Ровд Айленді звільнила Клявса ван Бюлова з обвинувачень, що він пробував вбити свою жінку, даючи їй застрики інсуліни, які довели її до стану коми. Цей другий з черги суд тривав сім тижнів.

НОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ Агенції охорони довкілля виявило, що 11 компаній-занечищувачів становлять велику небезпеку тим домам, які є в їхньому сусідстві.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Злочинство у школах

Міська Шкільна рада у Ню Йорку зладила для свого внутрішнього вжитку звідомлення про злочини в усіх публічних — початкових і середніх — школах на основі інформацій від окремих шкіл. Редакція популярного щоденника „Дейлі Нюз" дізналася про існування такого документу і хотіла проголосити його, але Шкільна рада рішуче відмовилася виявити той документ. Тоді „Дейлі Нюз" заскаржив Шкільну раду до суду і виграв справу: суд пішов по лінії аргументації, що „нарід має право знати" та у даному випадку мешканці Ню Йорку мають право знати, що діється у школах, утримуваних з їхніх податків. Названий нюйоркський щоденник (1,375.000 денного накладу, понад півтори мільйона в неділі) проголосив найважливіші факти, наведені в отому офіційному елябораті. І знявся галас, бо виявилося, що в нюйоркських міських — народних і середніх — школах панує стан, що його той сам щоденник окреслив у своєму редакційному коментарі, як „джунґлю".

У документі Шкільної ради Ню Йорку переведено кляcифікацію шкіл за числом доконаних там злочинів за минулих десять місяців. „Першуном" у тому ділі стала середня школа „Тілден" в дільниці Бруклина, де протягом десяти місяців записано 419 „інцидентів". Цими „інцидентами" були крадежі, важке побиття (також деяких вчителів), вломи до шкільних скриток, напастування школярок та навіть два вбивства. У сварнях між школярками пробито на смерть ножами дві малолітні дівчини. Переслухані поліцією учні й учениці одностайно признають, що „майже всі" вихованці тієї (і певне всіх інших публічних шкіл в Ню Йорку) приносять до школи ножі і — в меншому числі — револьвери. Оборонці цієї школи у Бруклині потішають себе і загал, що „ще не є аж так зле" та що „деінде ще гірше". Це „деінде" стосується не тільки всіх публічних шкіл в Ню Йорку, але й у всій Америці.

Розгуканість шкільних дітей і молоді в американських школах — це ноторійно відоме явище. Повний брак дисципліни, відсутність пошани дітей і молоді до вчительського персоналу, брак духового зв'язку між учителями і їхніми вихованцями, препогана атмосфера у публічних школах — все це знайшло вже відгук в американській літературі та окремих фільмах. Віднедавна пішла в Америці кампанія, спонзорована дружиною президента Реґена Ненсі проти пошести наркотиків: наркоманія загорнула не так дорослих, як саме молодь, в тому числі шкільну дітвору. У тому звіті нюйоркської Шкільної ради згадується, що на сходах, у коридорах та особливо на п'ятому поверсі школи, куди не заходить сторож чи поліціянт, чути гострий запах маріхуани, відомої серед її звеличників, як „сіно" — „ґресс".

„Дейлі Нюз" і всі інші американські часописи, які зацікавилися цією справою, обурюються на ті злочини, обурюються, що є „замало сторожів безпеки", поручають дати більшу екзекутивну силу директорам шкіл, щоб вони не мусіли за кожною дрібницею звертатися до Шкільної ради, бідкають на занепад дисципліни в школах, але промовчують дві найголовніші причини такого жалюгідного стану: 1) вся система шкільної науки в ЗСА, яка нехтує вихованням і всю вагу кладе на навчання всіх можливих подробиць про Америку і 2) найбільший гріх лібералізму, який закрався аж до Верховного Суду, що прогнано із шкіл молитву. Надмірний лібералізм загирив авторитет вчительського персоналу, надмірний лібералізм спричинився до розгульности шкільної дітвори і молоді, надмірний лібералізм дав шкільній дітворі почуття, що їй „все вільно". Від криків, крадіжок, бійок і напастування дійшло аж до того, що одні одних проколюють ножами.

Виявлення жалюгідного стану в американських публічних школах щераз підкреслює вищість приватних, майже виключно церковних шкіл. Немає там тієї розгуканости, що у школах публічних, існує більша пошана шкільної молоді до вчителів і вчительок, існує вищий рівень науки, існує краща вся атмосфера. Українське приватне шкільництво в ЗСА бідне, кволе, цілоденні школи можна порахувати на пальцях одної руки. Тим паче треба ті суботні й недільні школи українознавства та цілоденні школи — як ось школа при церкві св. Юра в Ню Йорку чи дівоча середня школа у Факс Чейзі біля Філядельфії треба ці школи підтримувати. Треба, щоб батьки вважали за добродійство існування тих шкіл, де нема всього того страхіття, що діється в публічних школах.

М.С.

„РЕФОРМИ" ҐОРБАЧОВА

Ми є свідками цілого ряду заходів Політбюра КПСС, що мають за завдання зліквідувати цілий ряд недоліків совєтського життя, на ділі притаманних для совєтської системи майже з самих початків її існування. Тепер, з ініціятиви Ґорбачова, почалася генеральна боротьба з хабарництвом, крадіжем, і зокрема з пиянством. Методи, що їх Ґорбачов вживає для того, щоб привести до „оздоровлення" совєтського суспільства нічим не відрізняються від тих, що їх вживали його попередники, і зокрема Сталін. Більше того, ми сказали б, вони нічим не відрізняються від історичних російських традицій, боротися з такими чи іншими пороками суспільства за допомогою указів і суворих кар, тобто змушування підвладних здійснювати, сліпо й без будь-яких протестів, накази московського центру. Московщина, згодом Росія, взагалі не знали інших методів втримування порядків чи суспільної дисципліни, як укази. В умовах вільних країн, навіть напіввільних, якими були західньоевропейські країни в середніх віках, існували різні інституції (нагадаймо лише самоуправу міст), як і вільна аристократія, що різні справи вирішували за допомогою дискусій а то й суперечок. Такого в московському царстві ніколи не було. Немає й тепер в совєтському царстві.

Отож, уже традиційно, той чи інший совєтський можновладець вирішує всі політичні та економічні справи указами згори, прикриваючи їх назверх „соціялістичною демократією", яка є типовими „потьомкінськими селами". Традиції боротьби з пороками совєтської системи за допомогою указів, часто дуже жорстоких, укріпилася за часів Сталіна. Нагадаймо тільки його укази проти таких злочинів, як збирання колосків на колгоспних полях. За це могли й розстріляти.

Ґорбачов розпочав ряд своїх „реформ" указами, насамперед проти хабарництва, крадежів й розтратности, хоч усе це має свої глибокі коріння в совєтській системі, яку треба б основно зреформувати. Тільки що такі основні реформи небезпечні, бо вони мусіли б ліквідувати терор і насильство над людьми, дати людям можливість вільно розв'язувати ряд громадсько-суспільних справ. А це, з другого боку привело б до послаблення контролі партократії над суспільством і в кінцевому ефекті стало б причиною послаблення, а то й упадку совєтського ладу, а там і імперії. Зачатки такого розкладу, внаслідок продовжування реформ, можна було спостерігати вже за Хрущова, що й було однією з причин його усунення. Ліквідація хабарництва та крадежів вимагає бо таких реформ совєтської економіки, які привели б до заповнення ринку товарами широкого вжитку, громадської контролі над суспільним ладом, до можливостей вільної критики всіх недоліків. А цього совєтська система боїться як вогню.

Методами указів, адміністраційних наказів та напівпрогібіцією прагне Ґорбачов зліквідувати один із найбільших пороків совєтського життя — пиянство. Не так давно появився на Заході документ, який на підставі статистичних даних виявляє страшні наслідки алькоголізму в СССР. Твердять, що це дослідження відділення Академії наук у Новосибірську, вчинене з доручення совєтського режиму. Дехто це заперечує, каже, що це самвидавний матеріял. Проте таке чи інше його походження аж ніяк не зменшує вартости цього документу й до того ж сучасна совєтська кампанія проти алькоголізму в СССР великою мірою потверджує цей загрозливий стан розкладу суспільства, і то насамперед в корінній Росії, від масового алькоголізму, що йому підлягають і малолітні, починаючи з 12-го року життя. В документі твердиться, що ні бомби, ні воєнна загроза не є таким небезпечним для СССР, як пиянство.

Де лежать причини такого феномену? Як відомо, багато п'ють у чималому ряді західніх країн, наприклад, у Швеції, чи в ЗСА. Там, подекуди також існують проблеми з алькоголізмом. А проте алькоголізм не набрав там такого масового деґенеративного явища, як в СССР. Дехто твердить, що в Росії завжди дуже багато пили. Але дані згаданого вже нами документу стверджують, що за царської Росії жінки та молодь майже не пили, отже масове пиянство є, як виходить, одним із „здобутків" совєтського соціялізму. Значить, пиянство в СССР має глибокий суспільно-соціяльний підклад, воно пов'язане з системою терору і насильства над людьми, які, шукаючи забуття, вдаються до запаморочування себе алькоголем. Таким чином, алькоголізм у СССР можна вважати певним виявом своєрідного протесту проти позбавлення людини можливостей вільного самовияву на різних відтинках життя, як це є в демократичних країнах. Там багато п'ють, але в більшості для розваги, при їді, в товаристві, але єдиним феноменом у світі є запивання себе до безтями горілкою склянками. Саме цей „здобуток" принесли нам в Україну росіяни.

За традиційним звичаем, Ґорбачов хоче пиянство ліквідувати в СССР радикальними засобами заборон і указів. І в цьому випадку Ґорбачов як і багато інших, іде слідами Сталіна. Він же в 30-их роках також повів „хрестовий похід" проти пиянства (і проти п'ятиповерхових російських матюків). Тоді за тривале пиянство люди попадали до концтаборів. І все це, сталінські укази проти пиянства і матюків, — з вітром прогуло. Сьогодні люди п'ють в СССР куди більше, ніж будь-коли в історії СССР. Як стверджують таки совєтські дослідники, 90 відсотків 17-літніх і нижче, постійно впиваються, саме горілкою. Як іронічно одна газета завважує, „комунізм з водкою є гарніший". Або інакше кажучи, впившися, люди забувають про „красу" комунізму, про навалу пропаганди, що щодня наче злива падає на них.

І все це, увесь 60-літній комплекс „досягнень" на відтинку пиянства Ґорбачов хоче ліквідувати указом Політбюра ЦК КПСС, в якій кажеться, що „ЦК постановив ряд широкозакроєних соціяльно-політичних заходів для загострення боротьби з надужиттям

(Закінчення на стор. 4)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редаґує Лев Яцкевич

Анатомія старости

У середньовіччі люди вірили в існування цілющої води, яка може привернути людині молодість. Найновіші досліди з ділянки біології дають проте, надію, що молодечу снагу можна буде задержати на протязі довгих літ, по винаході ліку на старіння. Знавці цієї ділянки вірять, що такий „лік" винайдуть уже в найближчих 25-ти роках.

Причини старіння

Усі біологічні та біохемічні процеси клітинного життя нашого організму залежать, у великій мірі, від дії та впливів нашого найближчого довкілля. Наприклад: невідповідна пожива, брак фізичної заправи, температура, вологість, інфекційні недуги, врешті фізичне пошкодження нашого тіла приспішують зужиття нашого організму та доводять до його передчасної смерти. Існує біля 10 різних теорій старіння. Д-р Натан Шок та д-р Бернард Штреллер із Національного інституту здоров'я в Баттесді вважають, що старіння зумовлене пошкодженням генетичного матеріялу старших клітин, які перестають помножуватися. Інші герентологи заступають думку, що старіння зумовлене відсутністю потрібної відживи для наших клітин у виді певних ензимів, що відрізняють один рід клітин від других. Врешті старіння може бути вислідом нагромадження старечого піґменту або токсичної (отруйної) речовини в людських клітинах.

Біологи хочуть у першій мірі з'ясувати причину сповільнення функції клітин та перевірити, чи вона є вислідом їх перевантаження неактивними клітинами, пошкодження чи зміни їх дії. Щойно, коли вони знайдуть відповідь на ті питання, буде можливим продовжити не тільки молодість, але через селективне вирощування людини — тривання її життя.

Самотня старість

Але заки біологи винайдуть біологічну „криницю молодости" — старечий вік змагається із щораз більшими проблемами. Одною з них є надвишка жінок над чоловіками. Сьогодні бо на 100 чоловіків у 65-му році життя припадає 139 жінок. Однак найбільш трагічне те, що ця надвишка постійно більшає і, в 2000-му році сподіваються, що на 100 чоловіків припадатиме 150 жінок.

З цього бачимо, що щотретя жінка в XXI сторіччі муситиме жити самотньо. Це значить, що на 30 мільйонів „старших" громадян, Америка матиме 16 мільйонів „самотників", а в тому числі — 9 мільйонів удів.

З другого боку, великий поступ медицини віщує, що людина в 2000-му році, яка перейде на емеритуру у 65-му році життя, житиме щасливо щонайменше 30 років, замість доцьогочасних 13 років, для чоловіків та 16 років, для жінок.

Рецепта на щастя

Цей евфемічний підзаголовок, взятий з вислову одного з членів 138-го з'їзду Американських товариств для розвитку науки, що відбувся декілька років тому у Філядельфії. Цей вчений соціолог познайомив учасників з формулою, якою можна визначити щастя, $M = PN$, в яких буква M — представляє мотив, P — успіх а N — щастя. Для невтаємничених, ця формула скидається радше на математичний жарт, але зібрані науковці на цьому з'їзді потрактували її доволі серйозно. Єдиною перешкодою у розв'язанні математичного рівняння становить доволі скомплікована система біологічного життя людини, та її почувань, які часто-густо не можна звести до чисто математичної формули, такої, що її вживає фізик, наприклад, для обраховання орбіти сателіта.

„Покинь надію кожний..."

„Покинь надію кожний, хто йде сюди' — це напис, що викарбований на входовій брамі до пекла в поемі Данте Аліґ'єрі, Божеська комедія". Такий напис можна покласти без вагання на дверях більшости вщерть переповнених т. зв. „Nursing Homes" — Піклувальних Домів, куди попадають старші віком українці, які не можуть собою піклуватися. Звичайно, ми маємо на думці, не люксусові піклувальні доми, що, в суті речі, становлять приватні шпиталі з окремою медсестрою для кожного старця, кошт перебування в яких дорівнює від від 30,000 - 60,000 дол. в рік, але піклувальні доми, на удержанні медикер, міста або стейту, в якому українська немічна людина, без достатнього знання англійської мови, без належної опіки та, часто-густо, забута всіми, доживає свого віку.

Це одна з тіней пов'язана з продовженням віку життя людини XX сторіччя, якої ніхто ще на початку нашої доби не передбачав. Продовження віку людини, не тільки створило інституцію Піклувальних Домів у її поширеному виді, але захитало фінансовими основами соціяльного забезпечення та соціяльної медичної опіки.

Краще стоїть справа з домами для старших, чи як у нас загально говорять, сеньйорів, які, як гриби по дощі появилися в цілій Америці в останньому 25-літті. Між ними побудовано у Філядельфії два такі доми, які названо „Вознесінням", з ініціятиви та на посілості української католицької епархії, які в більшості замешкують українські сеньйори. Таких домів треба нам більше й вони повинні лягти у пріоритет наших завдань на еміґрації.

Юрій Гасцький

ШКІЛЬНА КОНСТИТУЦІЯ БРАТСЬКИХ ШКІЛ

У XVI столітті в багатьох містах України постали церковні братства для охорони українського суспільства від польонізації та для створення нових засобів, щоб дати відпір ворожій затії. Однією з причин сильного наступу з Польщі був брак шкільництва. Щоб усунути цю перешкоду братства засновували при своїх організаціях школи. Такі братські школи мережею вкрили західню і північну Україну в кінці XVI сторіччя і перейшли на Правобережжя на початку XVII сторіччя.

Найважливішою школою була Братська Школа при Успенському Ставропігійському Братстві у Львові, заснована в 1585 році. Ця школа проіснувала при братстві майже чотири століття. Вона мала дуже цікаву шкільну конституцію, що називалась „Устав Львовской Братской Школи" або „Порядок школьний". Його уклали братчики з допомогою першого ректора школи, єпископа Еласонського Арсенія в 1586 році. Ця конституція стала наріжним каменем братських шкіл в Україні та Білорусі. Вона складається з вступу і двадцять артикулів, як подають права братства, обов'язки вчителів, батьків і учнів. Далі є поданий порядок дня, предмети навчання, методичні поради й поведінка учнів.

Братство призначало двоє осіб, які наглядали за станом учнів, приймали учителів, були присутні при вписі учнів на початку року, та фінансували школу. Учителі відповідали за провадження науки, дисципліну в школі, нагляд над учнями, перевірку домашніх завдань, підготову учнів до Літургії. Вони були з дітьми сім днів, бо в неділю йшли з ними до церкви і стежили за їхньою поведінкою під час Служби Божої. Учителі мали бути відповідно приготовані й доброго морального характеру. Вони могли карати дітей фізично але „не по тиранску, но по учителски".

Ходили до школи тільки хлопці („отрочища"). Наука починалася о годині 9-ій ранку і тривала до якої 3-ої по полудні; було шість днів науки, а в неділю йшли школярі разом до церкви. Щодня було двох дижурних, які допомагали учителеві тримати дисципліну в клясі, позамітати клясу й запалити в печі. Вони також перевіряли присутність і довідувалися чому учень не був у школі.

Учні були поділені на три кляси: нижчі, в яких вчилися азбуки і складів; середні, в яких вчилися читати і напам'ять вірші; вищі, в яких вчилися дискутувати.

У клясі сиділи на окремих місцях, мудріші напереді, менше розумні ззаду („на подлейшом месци"). Це, правдоподібно, початок „ослячої лавки". Бідні і багаті не різнилися в клясі за станом — всі сиділи за знанням. Був спеціяльний п'ятий параграф, що напоминав учителів „учити й любити багатих і бідних заровно".

День навчання розпочинався молитвою. Тоді учні мали переробити свої домашні завдання. Щойно тоді брали новий матеріял: рахунки („дробне"), псалтир, граматику та інше. Після обіду інтенсивно писали чи на таблиці чи на своїх табличках. Вчилися нові „трудні слова", дискутували, мали лекції реторики, діялектики, музики, латинських поетів, вчилися напам'ять з євангелія і апостольських діяний.

У суботу південня вчили астрономії („лунного течения"), рахунків, і церковну музику. Тоді також учитель навчав дітей поведінки, добрих манер, поводження себе серед старших, супроти інших станів і в церкві.

Хто з учнів забагато опускав науку того викидали. Також викидали за пиятику, злодійство, погану поведінку та згіршення. Якщо учень не міг закінчити квартал через хворобу, або на бажання батьків мусів повертатись домів, тоді процедура була подібна до вписy. Батько чи опікун приходив до школи й при свідках, звичайно когось з братчиків, подавав причину і забирав сина, щоб потім не було проблем.

Так виглядав „Шкільний порядок" Львівської Братської Школи. На свій час недогматичний і доволі демократичний. Його вживали в братських школах без модифікацій. Тільки Луцька Братська Школа в 1624 році впровадила деякі зміни.

Ю. Бойко

ЗАМІСТЬ ЮВІЛЕЮ ПРОЩАННЯ НАВІКИ

II

Про Миколу Понеділка написано багато, але найбільше сказано про нього у Ю. Стефаника. Він є критиком, дослідником і трубадуром Понеділка, і це значною мірою тому, що він полюбив українського еміграційного гумориста, чистою любов'ю старшого товариша, він присвятив Понеділкові п'ять своїх критичних нарисів. Якби хтось із нас був би такий недолугий, що не читав ще творів Понеділка, то й той би відчув мистецьку своєрідність цього напівлірика — напівгумориста, хоч може й не перейнявся б так глибоко захопленням, як це властиве Ю. Стефаникові, але відчув би Понеділкову своєрідність, бо наш критик уміє свій виклад добре ілюструвати, свої твердження скріплювати доречними цитатами.

Стефаникові не можна закинути, що він належить до хронічних „хвалителів" критикованих творів, письменників чи дослідників. Ні, він зважує. Одмірює кожному, хто що на його думку, заслужив. Може він інколи помиляється в своїх оцінках? Може й так, але в критиці, більше, ніж деінде, слід залишати волю для суб'єктивного. Істотне поцінування зароджується не з „кадіння" сумнівному щасливцеві, а зі схрещування різнорідних думок, наслідком чого й формується остаточне поцінування тої чи іншої праці.

Суб'єктивною є стаття ювілята „Великий світ Олени Теліги", рецензія на збірник „Олена Теліга", виданий 1977 року, але жанрово ця стаття переступає рамки рецензії: тут і спроби збагнути єство поезії Теліги, тут і намагання дати силюет письменниці як людини й жінки, тут і спогади, овіяні лірикою.

Щирий світоглядовий суб'єктивізм дає авторові розмах; рецензія, що вийшла за рамки рецензійного жанру, становить твір, цікавий композиційно і заслуговує на назву в певному напрямку шедевру й викликає спогади про талант визначного російського критика Віссаріона Бєлінського.

Дуже цікаво пише Ю. Стефаник про Григорія Косинку, дає багато зауважень щодо стилістики письменника. Питання, чи Косинка еволюціонував у бік реалізму, слід було б ще шляхом дуже докладної аналізи перевірити. У всякім разі, оповідання „Голова Ході" не свідчить про це. Сумнівним є твердження, що Косинка „мови, певно, ніколи не вивчав; головну ролю грали тут не наші клясики, чи словники української мови, а його селянське вухо". Так, його мова справді селянська; так, у Винниченка він мови не вчився, але велика школа Коцюбинського і Васильченка таки дуже відчутна.

Юрій Стефаник під час своєї доповіді „У сторіччя Василя Стефаника" цитує батькові слова до своїх синів: „Нещасні ви! Ціле своє життя будете в моїй тіні, ціле життя будете моїми синами".

Дивлячися зі сторони на цей вислів автора „Дороги", не можна прилучитися до визначення „нещасні". Великим щастям є вступати в чесні, сповнені моральної снаги батькові сліди. А тим більше, коли ступаючи, виявляєш і свій особистий небуденний талант.

Юрій Стефаник зібрав літературну спадщину свого батька докупи, зробив до неї потрібні примітки і в супроводі статті видав її. Тим самим поклав він краєкутній камінь для стефаникознавства. Раз-у-раз пишучи про різних письменників, він слушно звертається до творчости Василя Стефаника. Нашу модерну літературу бачить він в ретроспективі стефаникознавства.

Біографія Стефаника-батька з-під пера його сина багата фраґментарним фактичним матеріялом, а матеріял цей суцільно злютований вичуттям психологічного образу улюбленого батька. І тут своєрідність Юрія Стефаника: окремий факт дає перспективу в образі, і образ стає дотикальним.

Стаття „Дещо про листування Василя Стефаника" відкриває перед нами внутрішній світ покутського письменника, показує, що ми, неознайомлені з листуванням нашого новеліста, знаємо тільки частку його творчости, а значна частина її лишилася в мистецьких ліричних листах, в яких можна відчути й генезу деяких творів письменника... „Листування В. Стефаника чекає ще свого дослідника" — констатує син Юрій. Але ця констатація сьогодні крає серце. Чи будуть вони повністю зібрані й досліджені?

І все таки треба подякувати видатному синові великого батька за уважний вгляд у стоси листів, за їх характеристику, за розкриття їхнього мистецького й біографічного значення.

Багато сказав Юрій Стефаник про процес письменницького творення у свого батька. Ці його зауваги розсипані в кількох його статтях, а якби їх всі зіставити й пов'язати, постав би, мабуть, стрункий образ творчого процесу автора „Синьої книжечки".

Досі визначні літературознавці вважали В. Стефаника імпресіоністом. Але після статті Юрія Стефаника „Герої Стефаника в дійсності" треба б знов застановитися над питанням, яке вже віддавна нас муляло: чи не переважає у покутського майстра слова натуралізм? У статті Ю. Стефаника „Нетоптаним шляхом" читаємо, що письменник „цілком заховався за своїм сюжетом". А скільки відкрив син у батька людей і ситуацій, вихоплених живцем із дійсности. („Герої Стефаника в дійсності").

Ю. Стефаникові вперше вдалося реконструювати біографію дуже талановитого і не досить знаного письменника Мартовича. Для цього довелося Юрієві Васильовичу напружено збирати спогади багатьох осіб. Він також критично оцінив відгуки літературознавців на творчість Мартовича і підкреслив творчу оригінальність останнього всупереч леґенді про „Стефаникову школу". Про спільність стильову Стефаника, Мартовича і Черемшини, звичайно, не доводиться говорити. Здається, особливо відмежований Мартович від Черемшини. Тоді як Черемшина дуже широко послуговується імпресіоністичною технікою, Мартовича доводиться відносити до натуральности.

Юрій Стефаник не тільки вирізьблює постать свого батька влучними словами, які діють, „мов різець на мармурі". Це саме він робить і з Мартовичем. Критик посідає секрет — скупчити безліч дрібниць, які в цілому дають пластично-мармурову постать.

Я вважаю, що дослідник — літературознавець знайде у студіях Ю. Стефаника чимало раніше незнаних фактів, на ґрунті яких можуть постати нові літературознавчі гіпотези. Бачу це з особистого досвіду.

(Закінчення на стор. 4)

СОЮЗОВЦІ! ЖИТТЬОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА МАЛУ СУМУ НЕ Є ЖАДНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ. ПЕРЕВІРТЕ НЕГАЙНО ВИСОТУ СВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ПІДНЕСІТЬ ЙОГО ДО ТАКОЇ СУМИ, ЯКА ВІДПОВІДАЛА Б ПОТРЕБАМ ВАШОЇ РОДИНИ. ЧИМ БІЛЬША РОДИНА, ТИМ БІЛЬШЕ ТРЕБА МАТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ МОЖНА ЗАБЕЗПЕЧИТИСЬ НА НЕОБМЕЖЕНУ СУМУ 50,000, 100,000, 200,000 І БІЛЬШЕ ДОЛ. РАДИМО ВАМ ЩЕ СЬОГОДНІ ПЕРЕВІРИТИ ВИСОТУ ВАШОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Республіканські активісти в Ню Йорку

Крайовий жіночий республіканський клюб вшанував недавно декількох республіканських діячів під час полуденка в готелі Валдорф в Ню Йорку. На фото (зліва) стоять: сенатор Алфонс Д'Амато; Оля Ходоба, співачка-бандуристка; Марія Душник, почесний член Головного Уряду УНСоюзу і заступниця Республіканської ради етнічних груп в Ню Йорку; Джінджер Раджерс, фільмова артистка; Леґрі Деніелс, провідниця негрів, і конгресмен Билл Ґрін з Ню Йорку. Присутніми ще були: Теодора Сидор, голова цієї комісії, і Микола Чорний із Школи Кобзарського Мистецтва. Серед тих, що отримали нагороди були: Джінджер Раджерс за досягнення у мистецтві; Рената Скотто — оперний спів; Леґрі Даніелс в політичній діяльності серед негрів і сен. Алфонс Д'Амато в ділянці служби громаді.

ЗАКЛИК

У суботу, 18-го травня, відбулася у Філядельфії конференція центральних українських організацій ЗСА для обговорення громадської протидії зростаючому знеславленню української громади і всього українського народу ворожими нам одиницями і організаціями. У конференції взяли участь представники 23-ох центральних організацій.

Учасники нарад ствердили, що в останніх місяцях знеславлення українського імени набрало широких розмірів. Особливо турбуючим явищем є співпраця Бюра спеціяльних інвестиґацій (ОСІ) при Департаменті Справедливости з совєтськими чинниками, які підлягають контролі КҐБ.

У висліді нарад вирішено створити Раду представників центральних організацій для плянування, організації і координації акцій оборони доброго українського імени, створення центрального фонду оборони і для реалізації інших, зв'язаних з цими справами заходів. До Ради ввійшли по одному представники організацій, які взяли участь у конференції.

Президія конференції й Українська Ліґа Проти Знеславлення повідомляють, що перше засідання Ради, для вибору її проводу, обговорення пляну праці та оформлення комісій Ради, відбудеться в суботу, 22-го червня, в Українському Освітньо-Культурному Центрі у Філядельфії. Початок о год. 11-ій перед полуднем.

Президія конференції та УЛПЗ просить усіх представників організацій, які взяли участь у конференції 18-го травня взяти участь у цьому засіданні для завершення організації Ради. Організації, що не взяли участь у конференції проситься прислати своїх представників до Ради на засідання 22-о червня.

Наше зусилля боронити добре українське ім'я буде успішним тільки тоді, коли у цьому зусиллі візьме участь з'єднано вся наша громада!

Червень 1985 року

За Президію конференції й Управи УЛПЗ:

Галя Козак
голова

Ніля Павлюк
містоголова

НІЛ ШЕР, ГОЛОВА БЮРА, спеціяльних інвестиґацій (ОСІ), при Департаменті справедливости, який тепер перебуває у Бразилії у зв'язку з аферою д-ра Йозефа Менґелє, колишнього воєнного злочинця в концентраційному таборі в Авшвіці, рештки якого нібито були знайдені біля Сан Павльо, заявив кореспондентам, що він тепер не займається іншими справами, бо справа д-ра Й. Менґелє є найважнішою справою, яку тепер перевіряє Департамент.

РЕЧНИК ШВЕДСЬКОГО міністерства закордонних справ відмовився, а зглядно, заперечив, поголоски і повідомлення в пресі, що уряд Совєтського Союзу нібито пропонував раніше виміняти Рауля Валленберґа, шведського дипломата, який під час Другої світової війни врятував життя тисячам жидів в Мадярщині, за кількох совєтських шпигунів, високих старшин КҐБ, засуджених шведськими судами на довголітні реченці тюрми. СССР ніколи не признавався до якоїсь трансакції зі шведами в будь-якому часі.

У Ню Йорку...

(Закінчення зі стор. 1)

ater", як і книжки п. з. „Спомини", що появилася із Видавництва „Сучасність" у 1982 році.

Валеріян Ревуцький—автор цьогорічного видання „Нескорені Березільці", що вийшло під еґідою „Слова", театрознавець, педагог і театральний критик, народжений 1911 року у селі Іржавець (Чернігівщина), син Дмитра Ревуцького — музикознавця, фолкльориста і музичного діяча, закінчив Московський Театральний Інститут та Торонтонський університет. Він був керівником театру-студії „Гроно" у Києві, там же викладачем історично-українського театру (Музично-Драматична Консерваторія) як і у Львові (Театральна Студія при Інституті Народної Творчости). Від 1960 року — В. Ревуцький — професор Департаменту слов'янських студій при університеті Бритійської Колюмбії у Ванкувері. Крім останнього видання — він автор книжки П'ять великих акторів і різних статтей з історії українського театру — українською, англійською та російською мовами. (По над рік тому у „Свободі" з-під пера О. Кузьмович появилось інтерв'ю з В. Ревуцьким у зв'язку із його цьогорічним виданням).

У програмі святочної зустрічі згаданих театральних корифеїв О. Добровольської і Й. Гірняка та театрального критика В. Ревуцького участь візьмуть (за порядком програми): голова ОУП „Слова" Остап Тарнавський, Степан Крижанівський, Уляна Любович, Ірина Залеська, Володимир Грицин, Лідія Крушельницька та автор книги В. Ревуцький.

Пам'яті о. д-ра М. Соловія

„Не нам на прю з Тобою стати,
Не нам діла Твої судить."

Така була Господня воля, що 27-го грудня 1984 року покликав до себе одного з найкращих воїнів Української Католицької Церкви і сина українського народу о. д-ра Мелетія Соловія, ЧСВВ.

„Іди, Михасю, туди, куди Бог тебе кличе і будь тим, чим Бог хоче тебе мати", — сказала мати до гарного юнака, що вибирав собі нову дорогу життя. Це справді матір, що віддала своє благословення і материнську молитву на нелегкий шлях служіння Богові і українському народові.

І пішов Михась з благословенною молитвою матері. Не рожами стелився шлях його. Був він повний праці і труду для добра Церкви, нас усіх і прийдешніх поколінь. Почавши від Бучача, здавши матуру в Добромилі, філософічні студії закінчив у Кристонополі у оо. Василіян. Виїхавши відтак поза межі України, 9-го червня 1941 року в Пряшеві на Словаччині одержав свячення і рукоположення з рук Владики Павла Гойдича, а 22-го червня 1941 року о. професор Соловій відправив у Відні в українській католицькій церкві св. Варвари свою першу Службу Божу. В квітні 1944 року одержав докторат богословії в університеті у Відні, Австрія.

Снага науки спонукала о. д-ра Соловія залишити Німеччину, де душпастирював серед скитальців, і виїхати до Риму, де він одержав ступінь доктора східніх богословських наук. Відтак він повернувся до Канади й Америки та працював в українських поселеннях на різних постах, чи в університеті, як професор, священик, місіонар, письменник, визначний науковець-історик, редактор журналу „Світло", річних календарів, цінних дописів.

Найбільшою його працею богословського-історичного змісту є книжка про життя, працю і мученицьку смерть св. Йосафата Кунцевича. Далі — „Божественна Літургія" і „Мелетій Смотрицький" як письменник. Був він справді священиком, повним доброти серця, для всіх був ввічливий і нікому не відмовив помочі.

Хочу згадати о. д-ра місіонара і священика, коли він в 1962 році приїхав до міста Рочестеру, Н. Й. В той час о. Волянський, парох церкви св. свящ. Йосафата, безнадійно захворів і був у шпиталі. Отець Мелетій Соловій опікувався нашим парохом, як рідний брат, розказували Сестри монахині. Скільки доброго серця було у нього для хворого і його родини. Приносив і нам, парохіянам, розраду, які дуже любили свого пароха, котрий в тому часі почав будувати церкву і школу, але смерть перетяла нитку життя. Отець Соловій був три місяці при нашій церкві св. Йосафата. Парохіяни дуже полюбили його і вважали святцем.

„Ви були, Отче місіонаре, для нас, дітей, і нашої осиротілої парохії янголом потіхи, наданим із Провидіння Божого, і коли сьогодні залишаєте нас, учнів школи св. Йосафата, прийміть від нас найкращий подарунок, який ми, діти, можемо вам дати, а це — наші серця дитячі, наповнені вдячністю і любов'ю до вас".

В цьому часі я працювала як учителька української мови при школі св. свящ. Йосафата, і пригадую собі, як діти, плачучи, прощали свого доброго приятеля, учителя і священика, о. д-ра Мелетія Соловія.

Ще сьогодні пригадую собі молоде обличчя о. Мелетія у чорному габіті, на голові із каптуром і сандалями на босих ногах. Пригадувалися мені слова Христа: „Хто ради мене покине дім, або батька, матір, братів, сестер, той запевнить собі життя вічне". (Мат. 19.27.29).

Пройшли довгі роки. Я виїхала з Рочестеру за дітьми в соняшну Арізону. Була це неділя. Наш о. парох церкви Успення Матері Божої о. Колодій виїхав на місячну відпустку. Почалась Служба Божа. При вівтарі — місіонар, що гарно співає. Я з мужем не впізнали його, призабулось. По Службі Божій підійшов до нас о. д-р Соловій і здивовано сказав: „Старі знайомі", і ми пригадали собі часи з Рочестеру. „Якраз в цьому 1981 році обходжу своє 40-ліття священства".

Не довго думаючи, наша гостинна фінікська громада приготовила гарний 40-літній ювілей священства для о. Соловія у Божому винограднику.

Ювілей відбувся дуже величаво, неначе одна родина. Отець Соловій не мав слів подяки. З його слів ми бачили, як дуже він любив свою батьківщину, своє рідне село, своїх батьків і рідних. Чотири роки тому діти із китицями рож бажали ювілятові загостити до Фініксу, Арізона, щоб ще величніше відсвяткувати 50-ліття його священства.

Отець ювілят сказав до нас усіх: „Я дуже вдячний за те, що ви так гарно в моїй особі вшанували священика, однак, пам'ятайте, що жниво у нашому народі велике, однак, робітників мало. Наш народ потребує священиків".

Генерал американського війська МекАртур сказав: „Воїни не вмирають, вони відходять, а їх труд і праця залишаються між живими". І о. д-ра Мелетія Соловія духові квіти, які він нам залишив у своїх книжках, історичних писаннях, у цінних дописах, ніколи не зів'януть, а будуть квітнути для нас живучих і наступних поколінь. Прийде час і вони повернуться на Україну, яку так любив св. п. о. Мелетій серцем і душею.

Марія Чорненька

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути та ін.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього по короткій але тяжкій недузі, відійшов у Вічність 8-го травня 1984 року, мій Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, СТРИЙКО, ШВАҐЕР, ВУЙКО І ДІДО

бл. п.

ВАСИЛЬ КУЦИЙ

Похоронено Його 12-го травня 1984 року, на цвинтарі Проспект в Торонто, Канада.

Цією дорогою, хоча спізнено, складаю найсердечнішу подяку Родині, Друзям, Приятелям і Знайомим, які відвідали Покійного в часі Його недуги у шпиталі і вдома, та приносили нам моральну підтримку і поміч.

Моя сердечна подяка о. Іванові Барщикові за уділення Св. Тайн Єлеопомазання. Щиро дякую диякону Дусанівському за моральну підтримку в шпиталі в часі відходу у Вічність Покійного.

Щиру подяку висловлюю Всеч. Отцям церкви св. Покрови: о. М. Стефанову, пароховi, о. д-рові М. Стасіву, о. І. Барщикові, о. К. Грицині за відправлення Панахид, Заупокійної Служби Божої з похоронними відправами та за відправу жалобного Богослуження в сороковий день від Його смерти.

Щиро дякую о. Іванові Барщикові за прощальні слова в церкві св. Покрови. Рівночасно складаю щиру подяку всім за виголошення прощального слова на цвинтарі, а саме: пані Олі Білас-Бунецькій — від кол. політичних в'язнів, інж. Ю. Сумикові — від кредитової кооперативи св. Покрови й інж. М. Барабашеві — від Управи і всіх членів Українського Культурного Центру. Щиросердечно дякую Панам, які в сороковий день від смерти мого Мужа поділились споминами про Василя, промовляли: д-р Ю. Пелех (вже покійний) від Кредитової Кооперативи св. Покрови, д-р Р. Малащук від Визвольного Фронту, дир. І. Бойко від Дирекції і Працівників ЮБІЕЙ, дир. В. Ситник від Української Кооперативної Ради Канади, якої мій Муж був директором від перших початків і д-р Кіт від Координаційного Комітету Українських Кредитових Спілок Торонто.

Складаю щиру подяку родинному лікареві, д-рові Р. Бабинові, за так сумлінну і віддану опіку в часі недуги мого Мужа в Квінсвей Дженерал Госпітал.

Складаю особливу подяку членам ЛВУ і О СУМ в Торонто за численну участь в похоронах, за стійку з прапорами під час Панахид біля домовини, Святої Літургії в церкві св. Покрови та відпровадження тіла Покійного на Вічний Спочинок.

Щиро дякую хорові О СУМ „Прометей" та його дириґентові, мґр. Василеві Кардашеві, за зворушливі пісні під час Панахид.

Щира подяка Сестрінкам, Друзям і Приятелям за несення домовини.

Складаю щиру подяку Організаціям за вислови співчуття і зложення квітів-вінків: Головній Управі ЛВУ м. Торонто, Спілці Української Молоді — Крайовій Управі, Дирекції і Працівникам Кред. Спілки Торонто, Кредитовій Спілці „Будучність", Кред. Спілці „Союз", Українській Кооперативній Раді — Канада, „Гомін України", Членам Екзекутиви Українського Народного Союзу, Дирекції і Працівникам Кред. Спілки св. Покрови, „Ст. Україна", Дирекції і Працівникам ЮБІЕЙ Трейдінг Ко., Українській Народній Помочі, Дирекції Будівельної Спілки „Сейф Вей".

Щира подяка за чудові вінки-квіти від Родини, Приятелів і Знайомих: Надії і Любомира Ковальчук з донею Вірою, Павлові Керикові з родиною, Іванові і Дарії Мк Моран зі синами, Надії і Іванові Вакефілд з дітьми, Ванкувер, Марії Спольській, Юрієві і Марусі Спольським з дітьми, Миронові Спольському, Вінніпеґ, д-р Христі Спольській з мужем д-ром Томою Узел з дітьми, Філядельфія, Богданові й Еві Лужнякам, Любомирові і Дарії з синами, Романові й Орестові Лужнякам з дружиною Варварою, похресницям Марті і Христі Заплітним з родиною, Іванові і Лесі Ковальчукам, Володимирові і Лілі Савицьким, Славі Спольській, інж. Юліянові Сумикові з родиною, Марті і Миронові Пилипяк, Віндзор, Ліді і Михайлові Поверхам, Миколі і Наталії Томцям з сином Андрієм Спольським, Стефанії і Романові Саведчукам, Вінніпеґ, п. Завадівським і п. Шулуган, Дурган, Онтаріо, Степанові Гавришеві з родиною, Іванні і Михайлові Яремкам, Купер Сиҭі, Фльорида, Евгенові Біласові, Евгенії Ярмолюк, пп. Рабій, Палійчук і Дейнека.

Складаю щиру подяку усім за молитви й пожертви на Служби Божі за спокій душі Покійного.

Замість квітів на свіжу могилу Приятелі і Знайомі зложили датки на виховні потреби юнацтва О СУМ в Торонто в сумі $916.00, на ЛВУ в Торонто в сумі $50.00 — за що щира подяка.

В першу річницю, дружина Софія зложила на потреби юнацтва О СУМ в Торонто — $300.00.

Щиро дякую моїй сестрі Марії і сестрінкові Юркові, що зайнявся мною в часі мого горя та полагоджували всі справи зв'язані з похороном та й надалі після похоронів маю піддержку від них.

Моїй сестрі Еві, що приїхала на похорон і перебула зі мною перші найбільш болючі тижні, щира подяка.

Дякую моїй сестрінці-похресниці Христі Спольській, що приїхала з дітьми, щоб взяти участь у похоронах вуйка бл. п. Василя.

За розраду у моєму горю складаю щиру подяку Приятелям: Володимирові і Лілі Савицьким, Орисі і Василеві Кривинюкам, Осипі Заплітній, Е. і Е. Погазам, Іванні Левицькій і М. і М. Горбаням.

Пресі: „Гомін України", „Свобода", „Наша Мета" і „Координатор" за поміщення некрологів про Покійного та радіопрограмі „Пісня України" в Торонто щира подяка.

Щиро дякую за численні особисті й листовні співчуття, за розраду в моєму горі.

Щиру подяку складаю всім Приятелям і Знайомим за численну участь у похоронах мого Дорогого Мужа — Покійного Василя.

Нехай Всевишній Господь винагородить всіх Вас своїми щедрими ласками.

Дружина — СОФІЯ

Замість...

(Закінчення зі стор. 2)

Колись я у своїй дисертації про Франка розгорнув тезу про наявність в Галичині на грані 70-их—80-их років минулого століття паросток революційно-демократичного руху. Франко не тільки був лідером Радикальної партії, він замолоду очолював разом з О. Терлецьким і гурт українських революційних демократів. Не Франко і не Терлецький належали до послідовників Драгоманова, сліпим підбігачем за ним був Павлик, а Франка й групу інших Драгоманов вражав своєю ерудицією, тиснув своєю аподиктичністю, але не міг остаточно взяти в полон. Тепер я скріплююся в своїй тезі, коли читаю статтю Юрія Стефаника про Мартовича: про нелегальний гімназійний гурток з Коломиї, про скриню з трьомастами заборонених книжок, коли бачу перед собою поезію Мартовича, якій властивий зовсім не драгоманівський, а революційно-шевченківський дух.

Завершуючи статтю, хочеться висловити Юрієві Стефаникові від нас, а смію думати, і від широких верств нашого громадянства, тут і на Україні сущого, глибоку й найщирішу подяку за різнорідну діяльність на добро України та її культури.

Прощальний вечір абітурієнтів „Рідної Школи" в Баффало

Чудовим, ніколи не проминаючим спомином залишиться весняний день 18-го травня 1985 року баффалівським ґрадуантам „Рідної Школи", яких батьки, учителі та громадянство вшанували, неначе родинним святом. Цьогорічний Батьківський комітет під проводом Ірени Вокер й Ірени Бурди, з допомогою дирекції школи, влаштували імпозантну імпрезу з гарною програмою ґрадуантів, обильним обідом та балем з музикою. Приємна атмосфера, щирі усміхи, радісні вітання створили враження виликого празника. За накриті столи засіли біля 250 осіб, щоб привітати та побажати всього найкращого нашій надійній зміні на їхньому новому шляху.

З приємною радістю та гордістю слід ствердити, що баффалівська „Рідна Школа" від початків свого існування, стоїть на висоті своїх завдань, і хоч учительський слад часто мінливий добором асистентів, все ж таки залишаються учителі, які своїм педагогічним знанням, хистом, наснагою та посвятою віддаються довгими роками для преважливого національного обов'язку — рідно-шкільного виховання для нашої молоді. Вони стали справжніми ковалями молодих душ у закріпленні української мови, історії та культури.

Хоч матеріяльне джерело для утримання школи має багато до побажання, однак, добре вироблена шкільна програма, пошана та любов поміж учителями та учнями витворили довір'я та авторитет, і саме на цьому ґрунті число учнів зростає.

Під звуки фотерпіяну на сцену по одній виходили молоденькі милі постаті — абсольвенти, складаючи немов букет розкішних квітів, а між ними їхня учителька, опікунка матуральної кляси, проф. Стефанія Чушакова. Коротенькою згадкою про ґрадуанта майстер церемонії мґр Зенон Депутат представляв їх зібраним гостям, які радісно вітали грімкими оплесками. Всіх ґрадуантів було дев'ять: Рената Бейґер, Ганя Ващак, Мирон Депутат, Петро Коритник, Лукія Костело, Христина Мандзик, Наталка Паславська, Катруся Пистрак та Адріяна Правак.

По відспіванні латинською мовою студентського гимну „Ґавдеамус", святкове слово про значення і потребу рідношкільного виховання виголосив директор цілоденної школи при церкві о. Миколая, о. д-р Павло Івахів. Як добрий приклад пильности та праці нас собою, який треба наслідувати, про ґрадуантів говорив директор школи українознавства, мґр Осип Гаврилюк. Цікавою точкою програми ґрадуантів був показ знання з української історії. При врученні матуральних дипломів довготривалі та рясні оплески дістала опікунка кляси проф. С. Чушакова. Вона ж бо душа й серце цієї кляси; вона полонила своїх випускників високоякісним знанням учителя-педагога особливо культурним відношенням, пошаною, любов'ю. У своєму прощальному слові зі зворушення вона просльозилася, коли їй вручали китицю рож та скромний подарунок. Звертаючись до ґрадуантів та батьків, вона закликала „...зберігайте, поглиблюйте та дорожіть рідним словом — мовою. Рідна мова — це відкриття вікна до рідної культури, без неї ми перестанемо існувати як нація, як державний народ, хоч тепер поневолений..."

Глибоко-патріотично промовив до ґрадуантів настоятель української православної церкви о. Богдан Сенцьо. Станична пл. станиця Баффало Ліда Стасюк в імені станічного старшини передала щирі ґратуляції.

Милу несподіванку для всіх, а особливо ґрадуантів, зробив наш Батько Союз, який передав кожному ґрадуантові чек на 25 дол. Таким символічним жестом УНС кожночасно і кожноразово протягом довгих років це виконує, і з приводу цього йому належиться сердечна подяка та признання. Акт вручення винагороди виконав голова пластового відділу УНС інж. Богдан Пашковський.

Другу грошову винагороду в сумі 25 дол. одержав кожний ґрадуант з вкладу грошей, банкових відсотків. Цей ідейний та патріотичний почин у розбудові рідного шкільництва поклав св.п. д-р Ігнат Метіль, який в молодості літ відійшов у вічність.

Зі зворушенням висловлювали подяку батькам, учителям та всім виховникам ґрадуанти Катруся Пистрак, Петро Коритник, а Мирон Депутат з питомим йому гарним способом вислову сказав подяку-молитву.

Цей духовий празник — прощальний вечір абсольвентів, був також висловом признання та пошани цілому зборові учителів і також батькам, які невтомно працюють довгими роками, не дивлячись на труднощі через збайдужіння окремих осіб та загалу, без похвал на нагород.

Учительський склад „Рідної Школи" на роки 1984-85 є такий: Іванна Плешкевич, Тамара Коритко, Роксоляна Пікас, Оля Чмола, Катерина Сенцьо, Неоніля Сайкевич, Мирослав Самотовка, Стефанія Чушакова, Марійка Пашковська, Оксана Михаськів та Лідія Стеценко. Жалко, що з цього складу вибула працьовита колишня директорка й учителька Ніля Стецьків, та із-за стану здоров'я — учителька Надя Пікас, колишня голова Батьківського комітету, знаменита організаторка англомовних кляс, яка своїм особливим способом знанням та подходом поставила ці кляси на високому рівні.

Трапилося там, що всі ґрадуанти — це члени пластової станиці. Як гарно та приємно, що сповняються слова пластового гимну „Цвіт України і краса, в Пласті росте новий люд".

Між ґрадуантами були такі, що, прийшовши до школи українознавства, дослівно не вміли добре заговорити та висловити думки по-українськи.

Сьогодні, по роках наполегливої праці, при допомозі батьків та заохоті пластового виховання, вони вибились на перші місця. І тут — слова тим батькам, бабуням і дідусям, які перещіплюють любов до рідного своїм дітям та внукам.

У духовому піднесенні, вставши з місць, присутні проспівали молоденьким вродливим та надійним ґрадуантам „Многая літа".

Під гарні звуки оркестри „Зоряна Ніч" в танець пішли всі, особливо гарно забавлялась молодь, яка численно прибула сюди навіть із сусідньої Канади та Рочестеру.

Ярослав Пришляк

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Відбувся окружний з'їзд СУА в Чикаґо

У суботу, 23-го березня ц.р., відбувся в Українському Інституті Модерного Мистецтва, при 2316 Захід Чикаґо вулиця, Чикаґо, Іл., XXII Окружний З'їзд Союзу Українок Америки чикаґської округи. На з'їзд прибуло 43 делеґатки.

Евстахія Стутинська, голова Окружної Управи, відкрила з'їзд молитвою та привітала представницю екзекутиви заступницю голови Головної Управи Марію Томороґ і всіх присутніх. Після привіту гучно пролунав гимн СУА „Гей, сестри, вгору очі і духа піднесім".

До президії з'їзду ввійшли такі особи: Іванна Головата, голова; Неля Бріджман і Юлія Кокорудз — секретарки. Порядок нарад був прийнятий одноголосно. Голова Окружної Управи подала точний і обширний звіт праці, що з успіхом виконувалася на протязі року у всіх відділах, кожну ділянку взявши окремо. Ділянки в кожному відділі є такі: організаційна, культурно-освітня, виховна, мистецтва і музею, пресова, суспільна опіка, зв'язків і господарча. Округа Чикаґо складається з 13-ти відділів і нараховує 423 членки, з них 19 членок нових, а 11 вибуло. Про фінансові приходи і розходи звітувала касирка Люба Шеремета.

Після короткої дискусії і запитів було поставлено внесок на уділення абсолюторії з признанням уступаючій управі, що його з'їзд прийняв одноголосно. Уступаючій голові Евстахії Струтинській Окружна Управа подарувала гарні червоні рожі, книжку „Твори Лесі Українки" і картку з підписами всіх делеґаток, що були присутні на з'їзді. Марія Семків сказала: „Даруємо вам ці квіти за вашу віддану і жертвенну працю для Управи СУА в Чикаґо, ми даємо Вам наше признання і бажаємо Вам всього найкращого". Під звуки „Многая Літа" заступниця голови ГУправи Марія Томороґ передала нагороду від екзекутиви „Почесну Грамоту" з побажанням ще більше успіхів і всього найкращого у майбутньому.

На з'їзді був влаштований організаційний панель, модератором якого була проф. Віра Боднарук. Панель був на такі теми: „Приєднання членки" — Наталія Завадович; „Обов'язки членки супроти відділу" — Юлія Кокорудз; „Співпраця СУА з іншими українськими жіночими і громадськими організаціями" — проф. Дарія Маркусь; читала Анґеліна Самбірська, тому що проф. Дарія Маркусь була відсутня в той час, на з'їзді у Філядельфії; „Як переводити сходини" — Олена Матвіїшин. Всі теми панелю, без винятку, були змістовними, цікавими і повчальними для всіх делеґаток з'їзду. Після жвавої і цікавої дискусії над прочитаними тамами був полуденок, котрий смачно приготували самі для себе членки-союзянки.

На початку другої частини з'їзду слово мала заступниця голови СУА М. Томороґ. Вона поздоровила організаційний панель, тому що членство в СУА — це пекуча справа нашої організації. Округа, — сказала вона, — може бути гордою що новостворений 6-ий Відділ дав великий приріст членства, але це ще замало. Маю надію, що після вашого панелю ви зумієте придбати нових членок або створити нові відділи. Вона порадила відбути організаційний день, запланований другою заступницею голови Головної Управи Мартою Данилюк, щоб ознайомити більше членок нашої організації та українське жіноцтво взагалі, та висловила признання за пророблену велику працю 29-му Відділу, що утримує „світличку" вже 25 років, а 6-му Відділу за те, що недавно заснував другу „світличку". Слід подбати, щоб всі членки виписували журнал „Наше Життя".

Протокол XXI Окружного з'їзду було прийнято і звіт номінаційної комісії затверджено. Нова Окружна Управа і контрольна комісія була перевибрана в такому складі: Наваринська Марія — голова; Завадович Наталія — перша заступниця голови; Демус Володимира — друга заступниця голови; Турула Олена — секретарка протоколів; Васюк Лена — секретарка кореспонденційна; Шеремета Люда — касирка; референтки: Кокорудз Юлія, Організаційна, Самбірська Анґеліна, культурно-освітня, Казанівська Оксана — виховна, Харкевич Олена — мистецтва і музею, Скороход-Хома Валентина — пресова, Богач-Ґаджера Ірена — суспільна опіка, Роман Софія — суспільна опіка, Кіт Іванна — зв'язків, Гірняк Марія, господарча; Білинська Анна — адміністратор домівки. Юзефович Марія та Хрептовська Віра — вільні члени управи; контрольна комісія — Струтинська Евстахія, Семків Марія та Бріджман Неля. Марія Юзефович зачитала проєкт резолюції в такому порядку: Окружний з'їзд Округи Чикаґо пересилає Головній Управі СУА щирий привіт і бажає як найкращих успіхів у праці для добра організації і вільної спільноти у вільному світі. Вітає почесну голову Окружної Управи СУА в Чикаґо п-і Шандру. Висловлює щиру подяку уступаючій Голові Окружної Управи Е. Струтинській і всім членкам за їх жертвенну працю. Дякує керівникові радіової програми А. Самбірській за приділювання часу для союзових справ і оголошень. Комісія ухвал пропонує взяти активну участь у всегромадській подготовці до відзначення Тисячоліття Хрищення України і закликає всі Відділи Округи перепровадити кампанію приєднання нового членства в ряди СУА. Підтримувати всі фонди СУА і складати для них якнайбільші пожертви. Подбати, щоб всі союзянки виписували журнал „Наше Життя" та заохочували передплатників із поза членства. Стати членом і жертвувати на український Музей в Ню Йорку, основоположником якого є СУА та рівночасно дбати і матеріяльно підтримувати Український Національний Музей в Чикаґо. Посилити діяльність референтури зв'язків навязуючи контакти з американськими та іншими етнічними організаціями і включитися в працю оборони чести українського народу та прав української людини. Заснувати при відділах гуртки книголюбів. Обов'язком референток Окружної Управи є творити комісії для співпраці з референтками відділів. Окружний З'їзд бажає новій Управі якнайкращих успіхів у здійсненні запланованої праці. З нагоди Окружного З'їзду призначено такі пожертви: 200 дол. на фонд ім. Лотоцької. 100 дол. на пресовий фонд „Наше Життя". 100 дол. на Український Музей в Ню Йорку. 100 дол. на Український національний Музей в Чикаґо. 100 дол. на Український Інститут Модерного Мистецтва в Чикаґо.

Новообрана голова Окружної Управи, Марія Наваринська, закрила З'їзд, сердечно подякувавши всім присутнім.

Валентина Скороход-Хома

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 11

В. Літинський, Віндзор	100,00
О. Захорків, Воррен	60,00
З. Антоняк, Ричмонд	24,00
Т. Ганкевич, Чикаґо	20,00
Й. Ґентош, Філядельфія	20,00
М. Бідюк, Дітройт	17,00
І. Баган, Перт Амбой	15,00
В. Варецький, Філядельфія	12,00
О. Докгорн, Філядельфія	12,00
І. Лісовий, Едмонтон	12,00
М. Пирський, Філядельфія	12,00
Е. Кухар, Фляшінґ	10,00
В. Бойко, Лос Анджелес	9,00
С. Климкович, Едмонтон	8,00
М. Гаркач, Лорейн	7,00
М. Гринюк, Риджвуд	7,00
Й. Михаленко, Ст. Пітерсбурґ	7,00
В. Ворох, Ню Йорк	5,00
М. Б. Коропецький, Балтимор	5,00
Л. Котлярчук, Форест Гіллс	5,00
Лисенко, Питтсфілд	5,00
Ф. Лукіянович, Філядельфія	5,00
М. Мірчук, Лівінґстон	5,00
Ю. Пирожик, Киртсвілл	5,00
Е. Піндічук, Оссінінґ	5,00
Й. Сербин, Монтреаль	5,00
П. Смеречинська, Ню Йорк	5,00
Т. Войтів, Едмонтон	4,00
П. Войтович, Балтимор	4,00
Д. Головатий, Піттсбурґ	4,00
З. Петеш, Чикаґо	4,00
Е. Гаґарін, Джерзі Ситі	3,00
В. Карий, Джерзі Ситі	3,00
Г. Лавринюк, Кеймбридж	3,00
М. Лончина, Чикопі Фоллс	3,00
В. Мерещак, Напанок	3,00
О. Романюк, Міссісаґва	3,00
М. Якус, Піскатавей	3,00
Ю. Баранюк, Ірвінґтон	2,00
Ґ. Бирбан, Кінґвуд	2,00
М. Білас, Дженкінтавн	2,00
А. Варчак, Йонкерс	2,00
О. Винницький, Лясаль	2,00
П. Ганчарик, Гартфорд	2,00
Д. Гнатов, Піттсбурґ	2,00
Г. Ґіна, Ню Гейвен	2,00
З. Гловяк, Ріґо Парк	2,00
М. Дозорська, Ірі	2,00
М. Думка, Ню Йорк	2,00
З. Жолнєрчук, Ст. Катаринс	2,00
П. Кіцила, Чикаґо	2,00
Я. Кукіль, Гартфорд	2,00
Х. Левицька, Вільметте	2,00
Р. Лесів, Вудбайн	2,00
О. Макар, Савтфілд	2,00
М. Малиновська, Беллінґгам	2,00
І. Маречко, Севен Гіллс	2,00
П. Мочун, Кренфорд	2,00
В. Палійчук, Клівленд	2,00
В. Панасюк, Чикаґо	2,00
І. Подільчук, Юньйон	2,00
І. Поліщук, Чикаґо	2,00
О. Пясецька, Оттава	2,00
Ю. Раковський, Перл Рівер	2,00
Ф. Савечка, Гартфорд	2,00
П. Туруля, Чикаґо	2,00
О. Харамбура, Рочестер	2,00
А. Цвях, Асторія	2,00
А. Яременко, Клифтон	2,00
В. Левицький, Мейплвуд	1,00

„Реформи"...

(Закінчення зі стор. 2)

алькоголю та пиянства і ліквідації цього з життя нашого суспільства". Головні заходи — це заборона продавати алькоголь, чи радше дуже обмежена його продаж, обмеження його продукції, заборона пити алькоголь прилюдно, в установах, на заводах, на спортивних площах, в парках і де ще хочете. Алькоголізм є злочином, — пише „Правда", і його слід відповідно карати, ізоляцією алькоголіків в концтаборах, де вони, працюючи мають забути про пляшку горілки. Отже перед півтора мільйоном непоправних алькоголіків (згідно з совєтськими обрахунками) стоїть перспектива попасти за пиянство до концтаборів. Але не тільки перед ними. Згідно з новими суворими законами покарання за різні проступки, за гонення самогону грозитиме кара до п'ять років концтаборів. Отже можна рахувати, що знову ж таки перед півтора мільйоном людей, які так чи інакше замішані будуть у збільшені потреби чорного ринку на алькоголь, знову ж таки стоїть перспектива попасти в концтабір.

До того доходять ще і посилені кари за такі провини, як крадіж суспільного майна, збагачування себе коштом перепродажі товарів на чорно, виробництво і продаж поганих товарів. За все це грозить кара концтабору до п'яти років. Такі суворіші закони прийняв останньо Верховний суд СССР, звичайно з доручення Політбюра. На практиці це означає, що в недалекому майбутньому значно підвищиться кількість концтаборів в СССР і мільйони людей туди можуть попасти. Виходить, Ґорбачов прагне бодай якоюсь мірою, вживаючи сталінських методів боротьби з різними пороками, дігнати сталінські рекорди в'язнів по концтаборах. Звичайно, якщо його „укази" справді будуть суворо переводити в життя. Можна при цьому повторити і сталінське гасло: жити стало краще, жити стало веселіше.